ANY IX Sabadell 23 de Juny de 1895. NÚM. 415.

Lo Catalanista

Setmanari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan.

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Calderón, 36.
Representació Administrativa á Barcelona
Llibreria de Alvar Verdaguér Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Sabadell. . . . . 2 rals al mes.
Fora. . . . . 8 » trimestre.
Un número sol. . . . 0'20 ptas.
Anuncis á preus convencionals.

Foment y Previsió Agrícola

SOCIETAT MUTUA COOPERATIVA

BANCH NACIONAL AUXILIAR DELS AGRICULTORS

Segurs per incendis, cullitas y bestiá

Domicili social: BARCELONA, Ronda San Pere, 3.

SUBDELEGACIÓ DE SABADELL Y SON PARTIT

Evaristo Antí Saló.-Carrer de las Planas, 9

Eixa Societat assegura per los perills de incendis, de cullitas y de bestiá cavallar, mular, burrical y boví, concedeix préstamos, anticipos y descomptes y ajuda ab sos auxilis als agricultors.

En conformitat á lo previngut per los Estatuts, queda oberta la suscripció á las Cédulas cooperativas de á 25 pesetas cada una, quinas participan dels beneficis de la Societat ab obció á premis y amortisació per sorteig, en la oficina de eixa Subdelegació, Carrer de las Planas n.° 9.

Los productors catalans y las autorisacions del gobern

Sembla que per últim los pagesos, fabricants y comerciants de Catalunya haurán entrat pel bon camí d' arribar á fer alguna cosa de bó, encaminada á sanejar aquesta administració centralista madrilenya que de temps inmemorial ha anat axugant totas las fonts de vida y de riquesa d' aquesta desgraciada Espanya abocantla al fangós mar de la miseria, del vici y de la deshonra.

Fins avuy no hi havia á Catalunya una sola entitat, agrícola, industrial ni comercial que s' atrevís á plantar cara al monstre de la concupiscencia; tota la defensa del treball y de la industria y de la agricultura consistía en vinclaments d' espinada, en antessalas, en imploracions d' una engruna de protecció á cambi de banquets a Cánovas, d' abrassadas á Navarro Reverter, d' adulacions á Gamazo y carregantse á las espatllas a Sagasta. Y convertidas en políticas las mes poderosas corporacions económicas de Catalunya, particularment alguna de Barcelona, funestíssima avuy pel travall nacional, planter de la politiquería que nos aniquila no podían resultar altra cosa que sucursals, del *cuerpo colegislador* vulgo Congrés d' Espanya y que com es sapigut res ha fet ni fará may res de bó. Es escanyát de llet.

En cambi un' altra corporació mes novella, la Lliga de Productors de Catalunya sembla qu' ha emprés un altre camí mes segur, mes dreturer y mes digne, com repetidament ho han probat la série de *meetings* verament populars y enérgichs que, ja á Tarragona, ja al Vendrell, ja á Valls y moltas altras poblacions ha celebrat en defensa dels interessos del treball y de la propietat de Catalunya. Y ho prova també avuy ab sa enérgica campanya contra las autorisacions que vol lo gobern pera arreglar á son gust y conveniencia los aranzels de Cuba, arreglo ó desarreglo que pot resultar de vida ó mort pera la industria catalana.

Y per cert que á no haver emprés aquesta gran associació de productors catalans, lo camí d' una enérgica defensa podría ja donarse per perdut aquell important mercat, puig segons es-

plicá lo digne president de la Lliga Sr. Zulueta en la última reunió de productors celebrada á Barcelona ab motiu de pendrer nous acorts pera continuar la campanya que dit senyor sosté á Madrit, los diputats antillans y molta part dels diputats catalans son contraris als interessos de Catalunya, dominats y encegats per los del partit conservador al qual se troban lligats, puig a ell deuhen las credencials ja que gracias al sistema parlamentari los diputats tan d' Espanya com de Cuba son representants dels partits polítichs y no son representants del pahis ni dels districtes.

En efecte. Lo senyor Zulueta digué que tant atapahida era l' admosfera contraria á Catalunya que l' element oficial y los «periódicos mas leidos» havian aixecat, que ni sisquiera eran escoltats, fins que en la última reunió de diputats y senadors catalans, resolgué lo senyor Zulueta cansat de veurer tantas baixesas, parlá clar y demostrar enérgicament que los interessos de Catalunya y de Cuba devían agermanarse; que lo divorciarlos seria la ruina d' abdos pahissos, que portaria á la primera á la miseria y ajudaría á Cuba á sa emancipació d' Espanya, y que 'l gobern al voler certas concessions obertament oposadas á las conveniencias del pahis cometía un acte contrari á la constitució del Estat per la quina debía vetllar.

Segons digué lo senyor Zulueta, per dita reunió los diputats cubans veritables (n' hi ha també de sofisticats), comprengueren la rahó y se mostraren propicis á un acort, mes la pressió oficial posant en joch sos recursos, promesas y amenassas, los feu altra volta girar d' espatllas com s' han girat també d' esquena á la producció los diputats catalans afectes al *ilustre y colossal Cánovas*, renegant de son pahis. S' han conservat solzament adictes de debó y disposats á defensar á Catalunya los senyors Sala, Sol y Ortega, Rusiñol, Rosell, Bustillo y Godó, determinats a arribar fins al obstruccionisme si 'l gobern no cedeix en sa boja y ja fatigosa pretensió d' arruinar á Catalunya.

Desllindats quedan ja 'ls camps. Ja sab lo pahis ab qui pot confiar. La Lliga de Productors ha enarbolat dignissimament la bandera de la defensa dels interessos de la patria; totas las personalitats que 's posin á son costat y totas las entitats que fassin chor ab son enérgich clamoreig contra la corrupció madrilenya

son los amichs del be de Catalunya, del be de Cuba y del be d' Espanya. Totas las personalitats, que buscan esqueneta pera arribar á ser diputat y ministre y com sos pares y padrins dir després á son poble *si te he visto no me acuerdo;* los babaus que se'ls crehuen, pr.nentlos per homes conspícuos y de clar talent; y totas las entitats económicas, sigan catalanas ó forasteras que callin y's fihin de las promesas dels Cánovas, Reverters y demés comparsa son enemichs del travall nacional y traydors á la Patria. Mereixen lo despreci y l' estigma de sos conciutadans.

La numerosa reunió qu' enrotllava al Sr. Zulueta en lo local de la Lliga de Productors aixís se mostrá, unánim en no cedir en la lluyta y desenmascarar als polítichs esqueixant la cortina que cubreix sas concupiscencias. Y per cert que varios dels que prengueren allí la paraula esplicaren fets tan vergonyosos de mala administració y d'un contrabando tan descarat que 'ns resistím á estamparho. Fins se feren afirmacions de que un dels ministres mes influyents de la actual situació es un dels mes refinats contrabandistas.

Lo pahis donchs, obra 'ls ulls, veu l' abisme ahont está abocat y vol salvarse. Los concurrents á aquella reunió unánimement comprengueren que passant per Madrid no s' arribava en lloch y la tendencia general fou de que convenía prescindir d' elements oficials y entendrers directament ab los cubans.

Tart ho han vist los productors que en tot cuant intervingui l' element oficial es plet perdút; pero tot hora es bona pera reparar equivocacions.

LA ESCOLA INDUSTRIAL

Lo passat diumenje tingué lloch en lo Gremi de Fabricants d' aquesta ciutat, la reunió preparatoria, en la que hi concorregué crescút nombre de representacions de totas las nostras clases industrials, pera posarse d' acort en lo planteijament de la Escola Industrial que tants incalculables beneficis ha de reportar á nostra Sabadell y á la industria en general.

Tant de bó que aviat vejessim realisat aquest pensament, que necesitats estém d' un centre aixís ahont las energías de

nostra joventut s' enrobustissin al calor dels coneixements técnichs. A bon segur que en cas de durse á la pràctica minvaría á grans voladas la crisis industrial que 'ns flagella y ens posaría en condicions de competencia ab los mercats extrangers, segurs d' obtenir la victoria en la honrosa lluyta del travall.

Mes d' una vegada hem demostrat, y perxó no cal repetirho, que la primordial causa de la crisis que travessém es la carencia de bases científicas ahont descansi ben cimentada la nostra industria. Ficsantnos solzament ab los payssos extrangers competidors nostres, veurém demostrat fins á la evidencia que no tenen la riquesa de nostre terrer, que per condicions etnográficas no tenen la vivor nostra; y 'l jovent catala, desvetllát, enginyós y aixerit per naturalesa, 's veu sotmés als horrors de la impotencia! A que deu atribuirse sinó al grau d' avens técnich, que ells siguin los qui inventin máquinas y descubreixin substancias químicas, que produeixin molt, pero moltissim millor que nosaltres y mes perfeccionat y mes barato que nosaltres?

En veritat que en l' art dels teixits hem progressát, mes tantost hem tingut que bregar ab la ciencia química per los tints y aparells y ab la ciencia mecánica per la maquinaria, lo defalliment s' ha apoderat de nosaltres; es perqué aquell art ha trovat ample camp en la nostra imaginació pera germinar y desarrollarse, mes la carencia absoluta de principis científichs nos ha privat de colocar á l' altura que 's requereixen als dos rams avuy mes importants de la industria textil, la tintorería y 'ls aparells.

Perxó s' imposa la creació de una Escola Industrial montada á gran altura, ensenyansa del jovent y concellera dels industrials granats. Escola que tindrá molta mes importancia de lo que podém creurer ja que à ella afluirán afanyosos de saber, molts dels que han de bregar ab las xorcas Escuelas de Artes y Oficios que arreu d' Espanya hi ha establertas y que com totas las disposicions pedagógicas dels nostres Governs, son y han sigut de funestos rendiments y per consegüent de contraproduhents resultats. Que s' hi vol fer, si 'ls nostres governs donan lo que de sí poden!

Heus aquí perque á nostre humil parer se parteix de bon

princípi al proclamar ben alt com ho feu lo Sr. Ponsá, president de la reunió y que li valgué nutridíssima aprobació, que la Escola ni vol, ni admet la protecció del Govern.

Y 'ls senyors Nunell y Forcada reblaren lo clau baix la base de la ensenyansa técnica, demostrant aixís, que ha de refugirse dels convencionalismes y padrinatges dels catedráticks de real ordre y dels llibres de text oficials.

De desitjar es que l' entussiasme del diumenge 's mantingui ó acreixi en calor y que prompte 's realisi tant bell ensomni. Lo dia que s' inauguri, creu lector, que l' albada será mes que may d' hermosas tintas y 'l sol brillará molt mes, rejovenint al plansó coll-tort y mustich de la industria patria.

JOAN CAPMANY.

MÉS SOBRE 'LS SOMATENTS

Recomanèm á nostres llegidors la lectura del següent escrit. Es referent á la cuestió dels Somatents que porta ab tan poch tino la Comissió organissadora y descubreix en son firmant un catalá de bona soca. Felicitém de tot cor al senyor Pareras per son escrit, com lo felicitarem avans per sa conducta.

«M. I. S.

Tinch en mon poder la comunicació de vosté del prop-passat Abril en la qual me trasmet la del Excm. senyor Capitá General remesa á la Comandancia de Somatents armats de Catalunya, destituhintme del cárrech de Subcabo del partit de Granollers de conformitat ab lo proposat per l' Excm. senyor Comandant General del avans expressats cos, fundant la destitució en haver l' infrascrit proferit frases irrespetuosas contra una acort de la Comissió organisadora dels Somatents.

Segons las mevas noticias que vaig adquirir lo dia 11 de Mars propassat, estava ja proposada la meva destitució pel Cabo del partit senyor Argila y pel vocal de la Comissió senyor Rocafort, no tenint lo menor dubte que 'l senyor Argila feya ja alguns anys que infructuosament la travallava: d' aquí vé que al rebrer la avans expressada comunicació, no m' hagi sorprés.

Apesar de las mevas noticias que desseguida vaig creure verídicas, per la respectabilitat de las personas que me las proporcionaren, no vaig tractar d' evitar lo cop cayent en humillacions que no estich acostumat ab mon carácter de catalá á la antigua usansa; prefereixo que 'm rompin avans d' ajáurem á las exigencias puerils y ridículas.

Tinch la conciencia molt tranquila d' haver cumplert ab mon deber en lo desempenyo del meu cárrech.

Sápiga V. E. que 'l nombrament de Subcabo may lo vaig solicitar: qui fou lo solicitat, va ésser lo qui te la honra de dirigirse á V. E.; aixó fa que res me fa la destitució.

Aixó ho puch admetre hipotéticament, pero no positivament.

Las causas verdaderas y reals son: 1.ª Que la meva destitució obeheix al odi manifest que 'l senyor Argila m' ha manifestat, desde que, arran de la organisació en aquesta comarca del Somatent, no estant jo conforme en alguns medis de que 's proposava váldres pera portar á cap son comés, li vaig dir: «Si ab mitj any ne tindrás prou pera organisarlo, pero ab un mes tindrás temps de sobras quan te 'n cansis, pera desorganisarlo.» Desde quina fetxa he pertenescut en lo cos casi nominalment.

Pera comprobar una bona part de lo que acabo de manifestar, tal vegada sense móures de dintre la comandancia general, podria V. S. averiguar la certesa de lo anteriorment exposat.

La segona de las causas efectivas y la principal de que 'n Argila s'ha valgut per fer caurer la balansa contra de mi, consisteix en que no m' estich de manifestar que soch Regionalista, y que faig propaganda de la idea dintre del Somatent. Aixó es cert, y no 'm daria per satisfet sino la pogués fer en altras parts que dintre del Somatent; vull poderla fer per tot arreu y en totas ocasions, sense limitació.

V. S. es testimoni presencial de lo que pasá en la reunió de cabos en Febrer últim, quan lo cabo Argila digué que ja estavan repartits los porta-escopetas oficials y que tots lo havíam aceptat; de lo que en vaig protestar, dihent: «Jo no 'ls he aceptat». Y al instant me fou retirada la paraula; conducta del cabo que aprobá 'l senyor Rocafort. Es dir, que jo no tenía dret, segons aquells senyors á rectificar una inexactitut. Crech que 'ls mencionats subjectes me prengueren per un recluta que havía faltat, no respectant sas inexactituts, y com á bons fariseus, dintre de si meteixos, esclamarían *Blasfemavi*. Y aixó fou la gota d' aygua que ha produhit ma persecució.

Ma disciplina en obehir als superiors no es la del soldat que cobra, sino la del soldat que paga pera servir al Estat. Per consegüent, hi ha d' haver alguna diferencia entre una y altre classe de soldats.

Poch li haurá costat al Sr. Rocafort lo fer prosperar la pretensió del cabo Argila en lo sí de la comissió organisadora. Estant en pugna los meus principis ab los polítichs de la avans calendada comissió, res significa la proposició de ma destitució. Lo vocal representant lo partit de Granollers que no te fincas ni viu en lo districte y que fins te la sort de que molts pochs habitants lo coneixen, ab ma destitució haurá prestat un bon servey á la causa del centralisme, com jo crech haverlo prestat á la causa del regionalisme, no admetent la imposició del porta-escopetas oficials.

Aquestas son las causas de mi destitució y no altras.

Lo que encara no comprench es lo procediment anormal de la meva destitució.

Si 'ls meus acusadors creyan en la veracitat de la acusació y tenian probas fehacients; ¿com es que se m' ha comdempnat sense escoltarme, ni permetre defensarme dels cárrechs contra mi formulats?

¿No se 'm podia haver escoltat deixantme defensar d' aquells cárrechs, en qual cas s' haurla cumplert aquell principi ó precepte que diu: *ningú podrá ésser condempnat sens haver sigut avans vensut en judici?* Sense que de la formalitat del procediment se pogués, ni remotament, ressentir la resolución del punt principal? ¿No se 'm podia condempnar, escoltant los meus descárrechs, á lo mateix á que se m' ha condempnat, essent, com per la meva naturalesa ho es, d' apreciació aquest negoci?

Los tribunals de justicia tant civils com militars, als assessins y lladres los escoltan, los hi permetan que 's defensin, y si son pobres, tenen lo bon sentit de nombralshi defensors d' ofici. De manera que son los tals criminals tractats ab mes consideració que no ha sigut lo que suscriu pel Excm. Sr. Comandant general del Cos de Somatents.

Si S. E. professés lo rencor que 'm te 'l cabo Argila, allavors m' esplicaría, porque sense escoltarme ni avisarme, ha proposat ma destitució. No ha obrat per cap baixa possió, no 'm cap d' aixó lo menor dupte: solzament que tal vegada no tingué present la segona de las condicions del decálech. Ell no m' ha manat res; per consegüent, y per més que m' hi hagués empenyat: no podia desobehirlo. En lo terreno particular, may m' ha demanat res, per lo tant, si jo l' hagués volgut desayrar no m' hauría sigut tampoch possible. D' aquí ve que no m' espliqui la falta de consideració que li he merescut.

Ab la destitució del cárrech de Subcabo de cap manera pot admetrers que impliqui la expulció del cos. Pero com en la precitada comunicació del 25 del mes passat se 'm reclamant los documents, aixó es: lo titul y la llicencia d' ús d' arma, me sembla que implica la expulció. Pero si jo no interpretés fidelment l' ofici, renuncio á formar part de tal institució y desde aquesta fetxa me dono per expulsat y separat del «Cos de Somatens Armats de Catalunya.»

No puch cumplimentar en part lo que se m' ordena referent á la remisió que V. S. me demana dels dos documents, pero 'm crech en lo deber de donarli las explicacions necessarias pera deixar de cumplimentar lo que se m' ordena.

Arran de la primera huelga del primer de Maig, lo Comandant General senyor Camprubí publicá en lo Butlletí oficial del cos una circular de carácter general, donant instruccions sobre la conducta que havian d' observar los somatents y fixant reglas generals. Ab aixó vaig creure que 'l cabo del partit donaría instruccions especials pera preveure qualsevol contingencia que pogués sobrevindre, com per exemple, la de si 's per-

torbés l' ordre en eixa y las tropas los derrotessin, cas de que 's dirigissin los revoltosos á aquesta comarca, quina conducta s' havía d' observar. Mes com lo Cabo en aquells dias res ordená, vaig témer que si aquell cás se presentava podía anar dit document en son poder, y, juntament ab altres documents privats de la meva pertenencia, los vaig amagar en un lloch de la casa que ara no recordo y per més que hagi buscat, no 'ls he trobrat. Ja veu S S. que no puch donar lo que no tinch.

Adjunt envio la llicencia d' ús d' arma. Cualsevol dia que trobi 'l document que falta avans de cuarantavuyt horas lo tindrá en son poder.

Deu guardi á V. S. molts anys.

La Garriga Maig de 1895.—L' ex-subcabo y fiscal municipal, *Ramon Pareras* y *Noguera.*»

LITERATURA

EL SANT DE 'N PEREZ, L' ACOMPANYA NOYS

—

En Perez, cot el cap y plegadas á la esquena sas mans, s' arrambava al seu llit, temerós d' una embestida del Director, qui bromerejava de rábia.

—*Aun está usté ahi?...*—baladrejá de sobte D. Benvingut, estemordint al malhaurat de 'n Perez.—*Lárguese usté!... Lárguese usté de mi casa antes no le rompa la crisma con su maldito instrumento!... ¿Lo entiende usté?...*

Abrumat en Perez no trobava modo de xafarsen... La má del Director al assenyalarli la porta era tant expressiva y enérgica que 'n Perez, no dubtant de sas intencions, s' ajupí pera enfarcellarse 'l fato.

—*¿Y eso?...* afegí D. Benvingut, signantli la guitarra.

Moix, en Perez, arreplegá 'ls restos del instrument fins á xa més xica esberla, apilantlos ab tot compte. com ho feria un sepulturer ab els d' un nintxo, y s' encaminá envers á la escala.

Al atravessar las classes la porta del despatx s' obrí totduna apareixéntseli la Directora.

—*Tome V.*—li digué aquesta, ab semblant mústech, tot allargantli 'ls pantalons de son sogre, nets y planxats ja com á punt d' estrena... Una forta olor de benzina, exhalantse dels pantalons y esbargintse arreu feu estornudar a n' en Perez, estroncantli en els mateixos ulls el doll de sas reconegudas llágrimas.

Al girar per la capella un redoblant de talons li descobrí la incomunicació de 'n Bou, castigat pel cop de puny á n' en Brau, els gemechs del quin ressonavan ab esllanguiment desde 'l fons de la espayosa cuyna.

—*Amigo Perez, lo siento mucho!...*—li digué l' ayo de torn al passar la porta, tot apretantli carinyosament la ma en nom de los confrares...

(Seguirá.) JOAN PONS Y MASSAVEU.

NOVAS

En 'l Ateneo Sabadellés avuy per la tarde se procedirá al nombrament dels presidents d' honor y efectiu, juntas directiva, consultiva y de Seccions, ab arreglo á lo preceptuat en los nous Estatuts de la expressada Societat.

—

Revestí gran solemnitat la professó del *Corpus* celebrada en lo vehí poble de Barbará lo diumenge passat.

—

Los reclutas excedents de cupo del reemplás de 1894 que van compresos entre los números 707 al 1.035, perteneixents á la zona del Reclutament n.° 4 de Mataró s' han de presentar en la capital de la zona lo dia 5 del próxim mes de Juliol, exceptuantse los redimits en metálich.

—

En los dias 17 y 18 del actual se celebráren los exámens en lo Colegi de Sant Joseph dels alumnos de 2.ª ensenyansa, obtenint la calificació de sobresalients los alumos Jaume Cortada Rauret, Antoni Roca Prat, Antoni Durán Amigó, Calixto Vila Alós y Esteve Salabert Brujas.

S' han graduat de Batxiller los alumnos Jaume Cortada Rauret, Manel Decamp Soley, Albert Buxeda Domenech, Manel Pi Marquet y Joseph Ros Sallent.

Felicitém als esmentats individuos per sos brillants exámens aixís com també á sos dignes Directors y Professors.

—

Segons llegím, l' Ajuntament de Tarrasa ha suprimit lo castell de fochs artificials que com tots los anys devia cremarse en una de las nits de la festa major, acordant invertir part de la cantitat presupostada pera dit número del programa, en bonos repartibles als pobres.

Un aplaus al esmentat Ajuntament.

—

A continuació insertém lo programa de la festa patronal que 'n honor del Sagrat Cor de Jesús, se celebrará avuy diumenge en la Associació de Católichs d' aquesta ciutat.

Programa: A las set y mitja, missa de comunió general en la parroquial Iglesia de la Concepció, ab plática preparatoria per lo Rector de dita Iglesia, Rvnt. D. Damiá Gumbert.

A las deu, en la mateixa Iglesia, solemne ofici, executantse per la orquesta «Muixins» aumentada fins á 26 profesors, escolania de la parroquia y veus de la capital, baix la direcció del Mtre. Rvnt. D. Miquel Ferrer, la «Missa de lo Sagrat Cor de Jesús». Ocupará la cátedra del Esperit Sant, lo Rvnt. Dr. D. Jaume Estebanell.

A las cinch de la tarde, en la repetida Iglesia, y ab exposició de S. D. M., solemne Trisagi á tota orquesta, cantat per la escolanía y chor de la Associació. Predicará lo citat Dr. Estebanell.

A las vuit y mitja de la nit, vetllada literari-musical en lo saló de actes de la Associació, en la que hi pendrán part distingits oradors y poetas y la orquesta «Muixins».

—

Avuy á las 10 de la nit y demá á la 5 de la tarde se celebrarán grans balls en lo saló del Centre Industrial.

—

La professó celebrada lo dijous passat per lo Colegi Municipal de párvuls que dirigeixen las Religiosas HH, del Sagrat Cor, se vegé sumament concorreguda.

—

La companyia infantil de zarzuela que dirigeix lo Mtre. Bosch ha disposat per aquesta nit celebrar la última representació de la popular zarzuela en 3 actes *El Húsar* ab lo cuadro de las *Maniobras militars.*

—

Avuy se celebrará en Vendrell un gran meeting agrícola pera posar de relleu la crisis per que atravessa la agricultura y demanar protecció al Estat.

—

Lo periódich mes important d'Inglaterra *The Times* conserva'l sistema colonial d' Espanya y als seus defectes atribueix, aixís aquesta, com las altras insurreccions. «Are per exemple, afegeix dit periódich, una de las causas qu' alimentan la lluyta,es la simpatía ab que la miran los criollos, tant y tantas vegadas lesionats en sas mes llegítimas aspiracions per los nuvols de funcionaris que envia la Metrópoli á enriquirse á las sevas costellas.»

¡Fins los extrangers ja están enterats de que la major part de nostres funcionaris son una colla de lladres!

¡Quina vergonya!

—

La companyía comica lírica que dirigeix lo primer actor don Teodor Bonaplata avuy, á las 3 y mitja de la tarde posará en escena en lo Teatre de Euterpe l' aplaudit drama catalá, original y en vers. de don Federich Soler (Pitarra) denominat: *Lo ferrer de tall,* prenenti part en son desempenyo las senyoras Parrenyo, Monner, Clemente y Blanca y los senyors Bonaplata, Capdevila, Pinós, Santolaria, Fernández y Latorre.

Acabará la funció ab la divertida comedia en un acte *La sala de rebrer.*

Per la nit, primera representació en aquesta temporada del aplaudit drama castellá, original de don Calixto Boldun y Conde, titulat: *La Muerte Civil* desempenyat per las senyoras Parrenyo y González y los senyors Bonaplata, Martí, Valls, Fernández, Bals y N. N.

Finalisará la funció ab la comedia en un acte *La teta gallinaire.*

Demá per la nit, festivitat de Sant Joan se representará la aplaudida comedia en 3 actes y en prosa, de don A. Ferrer y Codina, titulada: *La Suripanta,* dirigida per lo senyor Goula y prenenti part en son desempenyo las senyoras, Parrenyo, Monner, Clemente y Blanca y los senyors Goula, Capdevila, Soler, Martí, Santolaria, Fernández, Pinós, Valls y Bals.

Acabará la funció ab l' estreno del juguet en un acte y en prosa denominat, *Sense sogra.*

—

Avuy á las 3 y mitja de la tarde se celebrará un gran aconteixement en lo Teatre Cervantes, ahont actuará una companyía de ópera Italiana, posant en escena l' estreno en aquesta ciutat de la celebrada ópera en 4 actes y un prólech, dividit en 7 cuadros del eminent compositor espanyol don Tomás Bretón: *Gli Amanti di Teruel,* prenenti part lo tenor senyor Simonetti, la tiple senyora Robert, lo barítino senyor Amengual lo baix senyor Meroles y altres reputats artistas.

La part instrumental composta de 30 professors d' orquesta de la Capital será dirigida per lo reputat Mtre. don Esteve Puig.

—

Reina gran entussiasme en Olot, entre los elements regionalistas, pera preparar la Assamblea de delegats de la «Unió Catalanista» que 's celebrará en los dias 29 y 30 del actual, prometent ser la mes concorreguda. Los socis del «Centre Catalanista» de dita població, estant disposats pera rebrer á los delegats y ferloshi agradable sa estancia en la pintoresca vila.

—

Diu lo *Diario de Barcelona,* que 'ls senyors Puig y Saladrigas, Zulueta y Sallarés, han arribat de Madrit impresionats en lo sentit de que las autorisacions que demana 'l gobern serán aprobadas.

«No obstant, afegeix, algú confia que 'l gobern 'n fará bon ús.»

No cal que s' escarrassi 'l Diario, ni cal qu' anomeni á ningú dels que confian.

Son los que militan á las ordres del *gran* Cánovas.

Es clar; qu' han de dir aquestos sinó lo que pugui fer favor al jefe *ilustre.*

Y lo que son las cosas; son molts, en cambi, que creuhen que si alguns representants de corporacions económicas, fossin menos conservadors, tal vegada las cosas no estarian tan espatllades.

Llástima d' energías que sols s' emplean quan gobernan los fusionístas.

—

Lo *Diario Mercantil* al donar compte de la arribada dels representants de corporacions económicas á Barcelona, no menciona pera res al senyor Zulueta, president de la Lliga de Productors de Catalunya.

Ni dona compte de la reunió magna celebrada la nit mateixa en lo local de la Lliga, ni transcriu los telégramas remesos, ni en una paraula, se recorda de la Lliga de Productors, com si no existís tal corporació á Barcelona.

¡Ay, ay que 's lliure-cambista 'l *Diario Mercantil*! preguntarán nostres llegidors.

No senyors, no, res d' això; 'l tal periódich es de la colla de 'n Puig y Saladrigas y demés compinches del Foment de Barcelona y no sab parlar, ni escriurer, que no siga per alabar y adular als de la colla.

Es dels que creuhen que 'l proteccionisme ben entés, comensa per protegirse á n' ells mateixos.

Y fa de conservador.

Y alaba á 'n Navarro Reverter.

Y.... prou; ab això ja está dit tot.

—

En un banquet ab que fou obsequiat á Madrit lo celébre torero Lagartijo s' acordá enviar lo ram de flors que adornava la taula á la senyora de 'n Romero Robledo.

¡Vaya un ministre de Gracia y Justicia mes *sandunguero*.

¡Y aquestos homes son eminencias del partit conservador, d' aquest partit que tanta influencia exerceix en alguns productors catalans!

¡Jesús, María y Joseph!

—

Sabém que s' estant fent actius travalls pera la constitució en nostra ciutat d' una Lliga de Productors en la qual hi tindrán entrada los productors de tots los pobles comarcans, quins delegats estarán en contínua relació ab la Lliga de Productors de Sabadell y aquesta ab la Lliga del Principat.

La Comissió organisadora composta de personas de representació y prestigi, está ultimant los travalls preparatoris, contant ja ab un bon número d' adherits á la idea y espera dintre pochs dias poguer inaugurar oficialment aquesta nova entitat que de comú acort ab las demés ja creadas á nostra ciutat vetllará per los interessos de la industria y agricultura patrias.

La esmentada Comissió organisadora degudament autorisada per la major part dels socis inscrits pera formar en dita Associació, lo passat divendres se dirigí telegráficament al diputat á Corts per aquest Districte D. Timoteo Bustillo, aplaudint la seva actitut y la dels Diputats senyors Sol, Sala, Junoy y Rusinyol, en la campanya contra las autorisacions al Gobern per lo dels aranzels de Cuba.

Lo senyor Bustillo en son nom y en nom dels esmentats diputats contestá á la Comissió organisadora de la Lliga ab sentidas frasses d' agrahiment.

—

Llegim á *La Vanguardia:*

«La senyora donya Emilia Carles, viuda de don Joseph Toirá, ha regalat al Estat un edifici construhit pera escolas en lo poble de S. Esteve de Castellá, que ha costat mitj milió de pessetas, depositant además 250.000 pesetas en renda perpétua del 4 per 100, per atendrer á las necesitats y gastos d' ensenyansa.»

Déu vol que siguém bons pero... no tant espanyolistas.

—

Ab lo títol de «Azul y Verde» s' ha publicat á Madrit un tomet de articles sueltos deguts á la ploma de nostre compatrici y particular amich don Joan Salas y Pont.

En la esmentada publicació descriu l' autor la vida y costums íntimas de la populosa vila y Cort, posant de relleu sos vicis, corrupcions y miserias en sa major part motivadas per l' afany del luxo ó de figurar entre aquella grandesa artificial que tan caracterisa la capital d' Estat.

Teníam noticia d' aquesta publicació mes no la coneixíam, puig segons tenim entés degué extraviarse un tomet que son autor tingué la amabilitat de enviarnos fa tres ó cuatre mesos.

Un company nostre nos ha fet á mans lo segon exemplar que s' ha servit enviarnos lo senyor Salas al qual donem las gracias per sa galanteria.

—

De nostre estimat company «L' Oloti» reproduhím lo següent retall, quina lectura recomanem á nostra primera autoritat local:

«Temps ha que 's preveya un disgut provocat per la desatentada conducta de la companyia cedulera, empenyada en estar fora de la lley y en usar y abusar de las complacencias que ha trobat mes amunt. Per fi las profecías s' han complert y podem donar gracias á Deu y á la prudencia de las autoritats, que no hagi anat la sanch á doll.

Lo teatre dels aconteixements ha sigut la vila de Banyolas, una de las mes vexadas de la provincia. Dissapte de la penúltima setmana, sembla que s' hi presentaren dos agents executius pera comensar los embarchs. Tan prompte corregué la veu, s' amotiná 'l poble, sitiantlos en la casa de la vila, d' ahont no s' atreviren á surtir sino després d' haver entregat públicament en lo balcó de la mateixa las insignias y armas al senyor Arcalde. Allavors foren acompanyats per las autoritats y poble fins á la carretera y despedits cap á Gerona.

Lo moti 's reproduhí 'l dilluns, en que corregué la noticia de que 's reconcentrava en la vila la Guardia Civil. Se tancaren las fábricas y tallers y tothom se llensá al carrer. La cosa prengué tan graves proporcions, que l' ajuntament manifestá á las autoritats superiors, que si no 's procedía á fer inmediata justicia, declinaria tota sa responsabilitat, presentant en massa la dimissió. Per fi 'l senyor Gobernador Civil s' hi pre-

sentá, essent rebut ab viscas y aclamacions, prometent que no 's concentraría la Guardia Civil y que 's faría justicia; ab lo que quedaren de moment calmats los ánims.

Per passatjers arribats lo dilluns, sabém que al creuhar per la població la diligencia, estigué á punt d' esser assaltada per la multitut, que buscava en la mateixa á dos agents de la cedulera, que de fet sembla que anavan amagats á la baca. Un viatjant de comers, que fou pres per un de tals, rebé una pedrada á l' esquena. Gracias á la serenitat del cotxer, que s' oposá al registre y procurá enllestir fuetejant los caballs, s' evitá tal volta una desgracia.

Sembla que de moment y ara com ara, 'ls ánims están encalmats, mes la pilota queda á la teulada y no 's veu prou clar en que ha de parar tot aixó.»

—

En lo *meeting* celebrat últimament á Tarragona ab la cooperació de la Lliga de Productors del Principat de Catalunya, y ab gran concurrencia d' agricultors de tota aquella comarca, s' aprobaren las següents bases que serán presentadas al Gobern:

1.ª Creació d' un mercat nacional y supressió del impost de consums sens que pesi son impost sobre cap altre ram de riquesa pública.

2.ª Igualtat tributativa de totas las classes é interesos del Estat.

3.ª Economías en los pressupósits de gastos pera disminuhir lo d' ingressos, y ab aixó poder l' Estat eliminar dels mateixos certs impostos que gravan especialment á la producció agrícola.

—

En la Sessió literaria y musical que en celebració del 8.º aniversari tindrá lloch avuy nit en lo Centre Catalá se seguirá lo següent programa:

Primera part.—1 *Obertura.*—2 *Polónesa*, fantasia, (Chopin.) *Estudi Mazzepa*, (Liszt.) (Piano per la senyoreta Lapeira).—3 *Discurs*, per lo President.—4 *Cansó catalana*, lletra de Feliu y Codina, música del mestre Miquel Ferrer, cantada per don March Garriga.—5 *La cansó dels aucells*, poesía de Frederich Soler, llegida per lo senyor Saló.—6 *Poesía*, per lo senyor Torras.—7 *Seguidillas*, (Albeniz). *Valz capritxo*, (Tschakoski). *Balada*, en sol menor (Chopin). (Piano per la senyoreta Lapeira).

Segona part.—1 *Concert*, en sol major, (Rubinstein). *Polonesa*, en sol major, (Chopin). (Piano per la senyoreta Lapeira).—2 *Los fochs de Sant Joan*, poesía, per F. Ribera.—3 *Poesía humoristica*, de F. de P. Bedós.—4 *Romansa y bolero*, (Dancla) violí, per lo jove R. Genescá.—5 *De la terra*, poesía de F. Matheu, per lo senyor Capmany.—6 *** poesía de don Joseph Got y Anguera.—7 *Adagio* de la sonata 14, (Bethoven). *Rapsodia* 14, (Liszt). (Piano per la senyoreta Lapeira).—8 *Discurs de gracias*, per don Enrich Durán.

FILTRES PERA L' AYGUA

Per 8 pessetas evitaréu una pila de enfermetats.

Sabadell es una de las poblacions més castigadas per las enfermetats, gracias á l' aygua carregada de llot, cals y diversas materias vegetals en putrefacció.

Unich modo d' evitarlas es filtrar l' aygua per medi dels filtres científicament construhits per la casa

M. BURGUÈS. - CREUHETA, 92.

NOTA.—Per 0'50 CÉNTIMS se neteijan y cambian las materias que serveixen pera clarificar l' aygua.

JOAN COMAS FAURA

Dipósit de música de totas classes

Pianos

Ventas, Lloguers, Cambis, Reparacions y Afinacions

Ventas á plasos á 2 duros setmanals

RAMBLA, 67.-**SABADELL**

BANCH DE SABADELL

Pren á descuento y negociació cupons Interior, Exterior, Amortisable y Billets Hipotecaris Isla de Cuba, venciments corrents.

Horas de despatx: de 9 á 12 matí, tots los dias feyers.

Imprempta y Encuadernacions de Pere Tugas, Carrer de Calderon, 36.—SABADELL.